

Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti

Članak 1.

I. OPĆE ODREDBE

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (u daljem tekstu: Akademija) najviša je znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj.

Akademija nastavlja rad i pravni je sljednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti osnovane 1866. kao najviša znanstvena ustanova svih južnoslavenskih naroda, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 1941-1945, a od 1947. do 1991. ponovno Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Akademija razvija i promiče znanstvenu djelatnost i umjetničko stvaralaštvo.

Akademija je od osobite nacionalne važnosti.

Pravo uporabe riječi "Hrvatska akademija" u svom nazivu ima samo Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Iznimno od odredbe stavka 5. ovoga članka, pravo uporabe riječi "Hrvatska akademija" imaju i pravne osobe koje se bave znanstvenom djelatnosti, ako dobiju suglasnost Sabora Republike Hrvatske."

Članak 2.

(1) Sjedište Akademije je u Zagrebu.

(2) Akademija je pravna osoba.

Članak 3.

Akademija:

- potiče i organizira znanstveni rad i zalaže se za primjenu postignutih rezultata, razvija umjetničku i kulturnu djelatnost i brine o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu;
- objavljuje rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva;
- daje prijedloge i mišljenja za unapređivanje znanosti i umjetnosti na područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku.

Članak 4.

Znanstveni i umjetnički rad Akademije organizira se u njezinim razredima, te znanstvenim i umjetničkim jedinicama.

Članak 5.

Akademija surađuje s drugim akademijama znanosti i umjetnosti, sveučilištima, znanstvenim ustanovama, državnim tijelima, kulturnim i drugim ustanovama, te znanstvenicima i umjetnicima iz zemlje i inozemstva.

Članak 6.

(1) Akademija ima statut koji donosi skupština Akademije.

(2) Statutom se uređuje osobito: organizacija i rad Akademije, razredi i broj njihovih članova; uvjeti i postupak izbora članova, te prestanak članstva u Akademiji; nadležnost Akademijinih tijela, te njihov izbor i opoziv; organizacija znanstvenog i umjetničkog rada; vođenje stručnih i drugih poslova, te upravljanje Akademijinim sredstvima i imovinom.

(3) Statut Akademije potvrđuje Sabor Republike Hrvatske.

Članak 7.

O svom radu u protekloj godini Akademija izvještava Sabor Republike Hrvatske.

Članak 8.

Na rad Akademije primjenjuju se propisi o znanstvenom i umjetničkom radu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 9.

Nadzor nad zakonitošću rada Akademije obavlja Sabor Republike Hrvatske.

Članak 10.**II. ČLANOVI AKADEMIJE**

- (1) Članovi Akademije su redoviti, počasni, dopisni i suradnici.
- (2) Članstvo članova suradnika ostaje doživotno ponovnim izborom nakon deset godina od prvog izbora.
- (3) Redoviti članovi imaju pravo na naslov akademik.

Članak 11.

Za redovitog člana može biti izabran znanstvenik ili umjetnik, državljanin Republike Hrvatske, čiji su rezultati i dometi na polju znanosti ili umjetnosti po svojoj visokoj vrijednosti općenito priznati.

Članak 12.

Za počasnog člana može biti izabrana osoba osobito zaslužna za razvoj i napredak znanosti ili umjetnosti.

Članak 13.

- (1) Za dopisnog člana može biti izabran osobito istaknuti znanstvenik ili umjetnik sa stalnim boravištem izvan Republike Hrvatske, koji surađuje s Akademijom ili je zaslužan za razvoj znanosti ili umjetnosti u Republici Hrvatskoj, pod uvjetima utvrđenim statutom Akademije.
- (2) Izuzetno od odredbe stavka 1. ovoga članka za dopisnog člana može biti izabran i osobito istaknuti znanstvenik ili umjetnik koji ima stalno boravište u Republici Hrvatskoj, pod uvjetima utvrđenim statutom Akademije.

Članak 14.

Za člana suradnika bira se znanstvenik ili umjetnik, državljanin Republike Hrvatske, čija su dostignuća na području znanstvene ili umjetničke djelatnosti općepoznata i koji će surađivati na određenom području djelatnosti Akademije.

Članak 15.

- (1) Članovi se biraju tajnim glasovanjem svake druge godine na skupštini Akademije.
- (2) Brisan.
- (3) Dan održavanja skupštine za izbor članova objavljuje se pet mjeseci prije njezina održavanja.

Članak 16.

- (1) Prijedlog za izbor redovitih, počasnih i dopisnih članova, te članova suradnika mogu dati razredi Akademije, znanstvenonastavna vijeća sveučilišta, fakulteta i umjetničkih akademija, te vijeća znanstvenih ustanova.
- (2) Prijedlog za izbor stranih državljana za počasne i dopisne članove može dati i predsjedništvo.
- (3) Obrazloženi pismeni prijedlog za izbor članova dostavlja se predsjedništvu najkasnije u roku od dva mjeseca od dana objave održavanja skupštine Akademije.
- (4) O prijedlozima za izbor članova Akademije raspravlja se i odlučuje tajnim glasovanjem u razredu u kojem se biraju.
- (5) Predsjedništvo dostavlja skupštini Akademije samo prijedloge koji su u razredu prihvaćeni.

Članak 17.

Akademija može imati do 160 redovitih članova.

Članak 18.

- (1) Članstvo u Akademiji je doživotno.
- (2) Članstvo u Akademiji može prestati na zahtjev člana i odlukom skupštine Akademije zbog djela koja nisu u skladu s dostojanstvom člana, pod uvjetima utvrđenim statutom Akademije.

Članak 19.

Redoviti članovi primaju stalnu mjesečnu nagradu u visini prosječnog osobnog dohotka u Republici Hrvatskoj za prethodno tromjesečje.

Članak 20.

(1) Redoviti članovi Akademije imaju pravo na dodatak mirovini u visini utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj za godinu koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu.

(2) Pravo na dodatak mirovini iz stavka 1. ovoga članka imaju i članovi obitelji poslije smrti redovitog člana Akademije koji su ostvarili pravo na obiteljsku mirovinu prema propisima o mirovinskom osiguranju. Visina dodatka mirovini određuje se uz primjenu mirovinskog faktora utvrđenog rješenjem o pravu na obiteljsku mirovinu.

Članak 20.a

Redoviti članovi Akademije koji su pravo na mirovinu ostvarili do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ostvaruju pravo na dodatak mirovini u visini utvrđene proračunske osnovice za godinu koja prethodi godini stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 20.b

Dodatak mirovini prema ovome Zakonu isplaćuje se tijekom kalendarske godine korisniku prema utvrđenoj proračunskoj osnovici za prethodnu kalendarsku godinu neovisno o godini u kojoj je ostvaren dodatak mirovini.

Članak 20.c

Rješenje o pravu na dodatak mirovini, prema ovome Zakonu, donosi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, po službenoj dužnosti, na temelju rješenja o pravu na mirovinu redovitog člana Akademije, odnosno člana njegove obitelji.

Članak 20.d

Sredstva za isplatu dodatka mirovini prema ovome Zakonu osiguravaju se u proračunu Republike Hrvatske.

Članak 21.**III. AKADEMIJINA TIJELA**

Akademijina su tijela: skupština i predsjedništvo.

Članak 22.

Skupštinu čine svi redoviti članovi.

Članak 23.

Skupština:

- donosi statut Akademije,
- bira članove i odlučuje o prestanku članstva u Akademiji,
- bira predsjednika, potpredsjednike i glavnog tajnika Akademije, te druge članove predsjedništva,
- potvrđuje izbor tajnika razreda Akademije,
- utvrđuje program rada Akademije i raspravlja o njegovu izvršenju,
- donosi financijski plan i zaključni račun Akademije,
- obavlja i druge poslove predviđene zakonom ili statutom Akademije.

Članak 24.

(1) Predsjedništvo je izvršno tijelo Skupštine.

(2) Predsjedništvo čine predsjednik, dva potpredsjednika, glavni tajnik Akademije, tajnici razreda i određeni broj redovitih članova koje bira skupština u skladu sa statutom Akademije.

(3) Mandat članova predsjedništva traje četiri godine i može se jedanput ponoviti u istoj funkciji.

Članak 25.*IV. SREDSTVA AKADEMIJE*

Prihodi Akademije jesu:

1. sredstva za redovitu djelatnost koja se osiguravaju u proračunu Republike Hrvatske,
2. sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću,
3. sredstva iz drugih izvora.

Članak 26.

U proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se, na temelju programa rada Akademije, sredstva za redovitu djelatnost Akademije, i to:

1. sredstva za redovitu djelatnost stručne službe i jedinica Akademije;
2. sredstva za stalne mjesečne nagrade redovitih članova;
3. sredstva za materijalne i operativne izdatke Akademije i njezinih jedinica;
4. sredstva za osnovnu djelatnost i investicijsko održavanje zgrada i opreme Akademije.

Članak 27.

Akademija je vlasnik nekretnina, knjižnica, znanstvenih i umjetničkih zbirki i ostalih pokretnina koje je stekla darovanjem, zapisom ili na drugi način.

Članak 28.*V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE*

Danom stupanja na snagu ovoga zakona izvanredni članovi postaju redovitim članovima Akademije.

Članak 29.

- (1) Najkasnije u roku četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona održat će se izvanredno zasjedanje skupštine Akademije na kojoj će se u skladu s odredbama ovoga zakona izabrati predsjedništvo.
- (2) Novo će predsjedništvo, u daljem roku od četiri mjeseca, sazvati skupštinu za izbor redovitih članova do mogućeg popunjavanja broja od 150 članova.
- (3) Postupak izbora redovitih članova do mogućeg popunjavanja broja utvrđenog člankom 17. ovoga zakona provest će se do 31. prosinca 1992.

Članak 30.

- (1) Akademija će uskladiti statut s odredbama ovoga zakona u roku dva mjeseca od njegova stupanja na snagu.
- (2) Do donošenja novog statuta Akademija će primjenjivati odredbe Statuta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti iz 1985. koje su u suglasnosti s odredbama ovoga zakona.
- (3) Akademija će do 31. prosinca 1992. provesti racionalizaciju rada znanstvenih i umjetničkih jedinica u svom sastavu i o tome izvijestiti Sabor Republike Hrvatske.

Članak 31.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti ("Narodne novine", br. 54/83).

Članak 32.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 612-01/91-01/05

Zagreb, 26. lipnja 1991.